

У цілому зміст дидактики географії розробляється, передусім, на основі розуміння її як вчення дисципліни, що обґрунтовує організацію процесу навчання географії в школі, спрямованого на формування географічних компетенцій учнів і навичок їхньої самостійної навчально-пізнавальної діяльності [1, с. 120].

Отже, дидактика географії як складник педагогічної науки розробляє конструкцію кожного із щойно зазначених змістових її компонентів та умови його реалізації з урахуванням специфіки окремих курсів географії й вікових особливостей учнів, а також вивчає взаємозв'язки між зазначеними компонентами й обґрунтовує найефективніші технології управління процесом навчання, спрямовані на навчання, розвиток і виховання особистості кожного учня.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене й виправлене / С.У. Гончаренко. - Рівне : Волинські обереги, 2011. - 552 с.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / І.М. Дичківська. - К.: Академвидав, 2004. - 351 с.
3. Кобернік С.Г. Сучасний стан і перспективи комп'ютерного навчання географії / С.Г. Кобернік, Р.Р. Коваленко // Географія та основи економіки в школі. - 2002. - № 3. - С. 10-13.
4. <http://geografica.net.ua>.
5. <http://www.GeogaphyNetwork.com>.
6. <http://www.geo-asset.com>.

Макаревич І. М. к.п.м

*Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини*

ЗМІСТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ

Усебічна рефлексія вітчизняних і зарубіжних праць дає підстави стверджувати, що зміст інформаційної компетентності майбутніх учителів географії має передбачати сформованість здатності

ефективно здобувати, осмислювати й викладати під час навчального процесу в ЗОШ географічну інформацію, а також розвиненість практичних умінь використовувати сучасні інформаційні технології в ході навчання та під час роботи з інформацією, сформованість індивідуальних психологічних і педагогічних характеристик особистості. Варто констатувати, що названі складники залишені поза увагою у виробничих функціях і типових завданнях, які описані в освітньо-кваліфікаційних характеристиках майбутнього вчителя географії. На наш погляд, робота з інформацією, знання й уміння загальної спрямованості, необхідної для життя в інформаційному суспільстві, застосування всіх переваг сучасних технологій і засобів роботи з інформацією - це змістова й організаційна структура інформаційної компетентності, що має бути обов'язковим компонентом державних циркулярів стосовно професійної підготовки майбутніх учителів географії.

У наукових дослідженнях, наприклад, у працях Дж. Равена, доречно проаналізовано структурний і функціональний вияв компетентності як певної системи [2]. Зазначимо, що існує кілька підходів до характеристики структури інформаційної компетентності. Інформаційна компетентність особистості витлумачена як сукупність компетенцій: з'ясувати ступінь необхідної інформаційної потреби; критично оцінювати інформацію та її джерела; передбачати відбір інформації в основі подальшого знання; розуміти юридичні, економічні й соціальні проблеми, які постають під час використання відомостей [3].

Л. Шевчук виокремлює такі компетенції інформаційної компетентності, як селекційну, пошукову, оцінювально-аналітичну, комунікативну та етично-правову [4, с. 56]. Водночас структура інформаційної компетентності може бути представлена у вигляді двох компонент - особистісної (визначає особистісні якості фахівця, необхідні для успішного провадження професійної діяльності й застосування інформаційних технологій; до цих рис Н. Баловсяк зараховує здатність до рефлексії, самоусвідомлення власної діяльності, комунікативні здібності) та професійно-інформаційної (відображає сукупність компетенцій, які маркують здатність фахівця застосовувати інформаційні й комп'ютерні технології в ході розв'язання професійних завдань) [1, с. 86-87]. Дослідниця зауважує, що зміст інваріантних компонентів інформаційної компетентності

майбутнього економіста базований на найтіснішій взаємодії двох сторін інформатизації - комп'ютерної та інформаційної. З огляду на це він може бути схарактеризований як загальна частина пересічних галузей - галузі інформаційних технологій і галузі комп'ютерних засобів [1, с. 107]. На нашу думку, усі ці твердження не передбачають основоположного складника структури інформаційної компетентності - мотивації до роботи з інформаційними джерелами знань, пошуку й використання інформації в навчально-виховному процесі, тобто до самостійної інформаційної діяльності. Крім того, варто звернути увагу на потребу в систематичному використанні різноманітних джерел інформації, інформаційних технологій для отримання необхідної інформації; у здобутті досвіду фіксації, збереження, оброблення інформації та інформаційного обміну; у створенні нової інформації; практичного використання отриманої інформації в навчальних і професійних цілях; у наявності професійної мобільності в інформаційному суспільстві. Базисом для визначення особливостей інформаційної компетентності майбутнього вчителя географії вважаємо сформованість мотиваційно-ціннісного сприйняття інформації в цілому й зокрема інформаційної картини світу (розуміння географії як науки про Землю); уміння відбирати інформацію та продуктивно її використовувати; сформованість особистісного ставлення до інформації, особливо з позицій професійного саморозвитку, що відображає взаємодію окремої особистості з навколишнім інформаційним простором.

Отже, для інформаційної компетентності характерна наявність різних структурних компонентів. Це поняття може бути потрактоване з різних методологічних позицій і психолого-педагогічних підходів, що робить оптимізацію процесу її формування предметом наукової дискусії. Констатована багатовекторність змісту інформаційної компетентності майбутніх учителів географії потребує уточнення й систематизації насамперед у руслі формулювання змістових характеристик структурних компонентів цього утворення. Крім того, узагальнення теоретичних підходів до з'ясування її сутності дає змогу стверджувати, що інформаційна компетентність майбутніх учителів географії являє собою складне особистісне новоутворення, яке містить професійно зумовлену сукупність мотиваційно-ціннісних орієнтацій, мотивів і зразків діяльності в інформаційному середовищі, механізми міжособистісної регуляції, їхні здібності, якості й

характеристики, що має свою структуру, критерії, показники и рівні сформованості.

Список використаних джерел:

1. Баловсяк Н. В. Формування інформаційної компетентності майбутнього економіста в процесі професійної підготовки : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Баловсяк Надія Василівна ; Ін-т педагогіки і психології професійної освіти Академії педагогічних наук України. - К., 2006. - 326 с.
2. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Дж. Равен. - М. :Когито-Центр, 2002. - 396 с.
3. Information Literacy Competency Standards for Higher Education [Electronic resource] // ALA American Library Association , 2005. - Available
4. Шевчук Л. О. Формування інформаційної компетентності майбутніх учителів у вищих навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Л. О. Шевчук ; Уманський державний пед. ун-т. - Умань, 2011.-231 с.

*Прохорова Л. А. кгеол. н., доц.
Завьялова Т. В ст. викл.
Непша О. В. ст. викл.
Мелітопольський державний
педагогічний університет імені
Богдана Хмельницького
e-mail: nepsha_aleks@ukr.net*

ВИКОРИСТАННЯ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ

Україна володіє значним потенціалом розвитку відновлюваних джерел енергії: як технічно можливим, так і економічно доцільним. Факторами, якими будуть сприяти розвитку в Україні є подальше здешевлення технологій та вартості електростанцій на ВДЕ. До 2025